

51456

אוגוסט 2012

הצרעה הגרמנית שוב פה...

הצרעה הגרמנית (*Vespula germanica*) מתעוררת מ"תרדמת החורף", ומוצאת את עור הפטמות כמזון זמין ובאיכות גבוהה, להשביע את רעבונם של צאצאיה, המגיחים בימים אלו מגלמיהם.

לנו ולפרות הצרעה מהווה מטרד, ועלולה לגרום לנזק רב, ובמיוחד בעדרי החלב. הצרעה הגרמנית, בגודלה מזכירה את דבורת הדבש, אך מפוספסת בצבעי צהוב-שחור, דקת גו, ומקננת בסדקים בקרקע, בערימות הזבל, בצינורות, פחים ועוד (לא לבלבל בינה לבין צרעת הפלך, שבינתיים אינה גורמת לנזק, ומקננת בקן דמויי כוורת משושים, שבונה בד"כ על קצות ענפים, קירות וכו').

עם בוא האביב, מתחילה עונת הרבייה, והצרעות בשיא פעילותן, כך עד לשלהי הסתיו. בתקופה זו הצרעה ניזונה ממזון עתיר בחלבונים, וזו הסיבה לנטייתן לנגוס גם בעור הפטמות. הצרעות גורמות לפצעים על עור הפטמה, לרוב בקרבת קצה הפטמה, מגודל ראש סיכה, ועד לפצע ממושט, וברוב המקרים, באופן משני, לדלקות עטין.

הנזק המיידי הוא בקושי בחליבה, מרגישות לכאב, ובאופן משני מדלקות עטין קליניות, שלרוב מתפתחות לחמורות.

ברוב המקרים הפגיעה ב"רבעים" הקדמיים, כנראה בגלל שהפרות מצליחות לגרש את הצרעות, עם הזנב מה"רבעים האחוריים". שכיחות התופעה גבוהה יותר אצל פרות בוגרות. החיידקים השכיחים ביותר, המבודדים מדלקות עטין, משניות לנזקי הצרעה הם: **סטפ. דיסגלקטיה, ארכנו. פיוגנס וסטפ. אוראוס.**

בשנים הרבות האחרונות, זוהתה התופעה בעשרות רבות של עדרים מצפון הארץ ועד לצפון הנגב, עם נזקים בדרגות חומרה שונות, ממקרים בודדים ועד לבעיית עדר.

בבדיקת הנזק הכלכלי, שנעשתה ברפת שיתופית (כ-400 חולבות) במרכז הארץ, נאמד בכ-400,000 ₪! (ישראל ירוחם, נחום שפיגל ועדין שווימר).

שימו לב, והקדימו מכה לנגיסה...אז מה עושים?

במידה וזיהתם צרעות במתחם הרפת ו/או פצעים או קרישי דם על עור הפטמות, יש לפעול מיידית להרחקת והדברת הצרעות:

- לחטא הפטמות עם חומר חיטוי על בסיס כלור ("קלורוויט", "אגריספט", "הלמיד").
- להתקין סביב הרפת כלוביות רשת (לא מלכודות) בגובה שני מטרים, עם רצפת עץ, עליה להניח פיתיון (בשר טחון טרי) + חומר להדברת צרעות – לקבלת הנחיות, פנו למדביר מוסמך/מורשה, לרופאי מאל"ה או לרופא מטפל.
- ברפתות עם היסטוריה (והיסטוריה) של נזקי הצרעה הגרמנית, מומלץ להיערך – מניעתית – לקראת עונת הרבייה (תחילת האביב).
- איתור הקינים והשמדתם (זהירות רבה מעקיצות !!!).
- טיפול מקומי בפצעים, ועל פי הצורך בדלקות עטין – פנו לרופא מטפל.

כתב: ד"ר עדין שווימר – מאל"ה מועצת החלב

